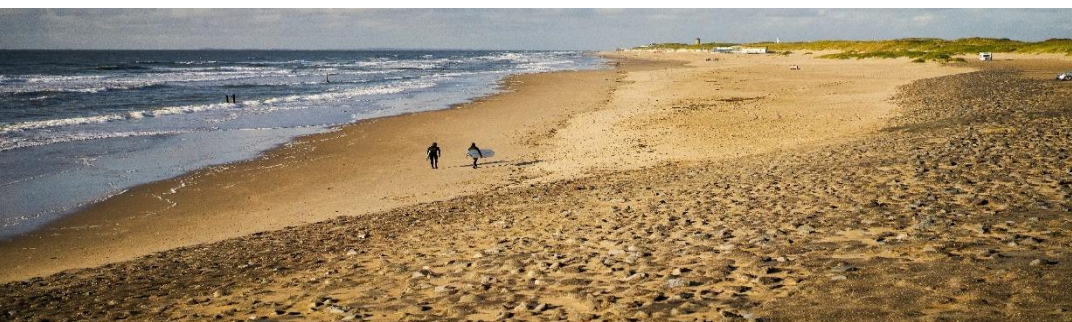

POSITION PAPER ZUIDWESTELIJKE DELTA

Strategische koers voor de gemeentelijke
coalitieakkoorden 2026 - 2030

16 maart 2026

Waterveiligheid
Zoet water
Ecologie &
waterkwaliteit
Ruimtelijke adaptatie

OP WEG NAAR DE DELTA 2.0

De urgentie van nu

Uw gemeente ligt in het gebied van de Zuidwestelijke Delta en maakt onderdeel uit van de samenwerking van 30 partijen. Het gebied verandert sneller dan verwacht. Klimaatverandering, zeespiegelstijging en verzilting zetten onze veiligheid, economie en natuur onder druk. De komende bestuursperiode (2026-2030) valt samen met de cruciale startfase van het **Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050: Op weg naar een Delta 2.0**. De keuzes die u nú maakt in uw coalitieakkoord, bepalen mede of uw gemeente in 2050 nog veilig, leefbaar en economisch vitaal is.

Onze aanpak: integraal, gebiedsgericht en adaptief

Wij streven samen naar de status van de eerste **klimaatbestendige delta ter wereld**. Wij sturen niet op losse doelen, maar op een integrale, gebiedsgerichte aanpak. Een aanpak waarin veiligheid en ecologische veerkracht de noodzakelijke fundamente vormen voor onze brede (economische) welvaart. We streven naar een balans tussen onze drie hoofddoelen:

1. **Klimaatbestendig en veilig:** Bescherming tegen overstromingen en weersextremen.
2. **Ecologisch veerkrachtig:** Herstel van de natuurlijke motor van de delta.
3. **Economisch vitaal:** Een toekomstbestendige basis voor landbouw, visserij, recreatie en industrie.

Zes strategische focuspunten (2027-2032)

Wij stellen voor om de volgende zes focuspunten, als ze voor uw gemeente toepasbaar zijn, uit het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050 te verankeren in het gemeentelijke beleid:

I. Van lijnen naar zones (waterveiligheid & ruimte)

- **Koers:** De dijk wordt niet langer als een rechte strook gezien, maar als een brede **integrale zone** ten behoeve van meerdere functies.
- **Actie:** Bij dijkversterking wordt er naar combinaties gezocht met opgaven in de landbouw, recreatie en natuurontwikkeling. Wij reserveren nú fysieke ruimte in onze omgevingsplannen voor toekomstige dijkzones om 'dijkdruk' voor te zijn.

II. Sponswerking vergroten (zoetwater & landbouw)

- **Koers:** De Zuidwestelijke Delta wordt '**Kampioen water vasthouden**'. Elke druppel regenwater telt.
- **Actie:** De technieken zoals ondergrondse wateropslag en regelbare drainage worden opgeschaald. Agrariërs en andere watergebruikers worden ondersteund bij het vergroten van de natuurlijke sponswerking van de bodem.

III. Weerbaar tegen weersextremen (ruimtelijke adaptatie)

- **Koers:** '**Water en bodem**' zijn sturend bij elke ruimtelijke ontwikkeling.
- **Actie:** De wijken en bedrijventerreinen worden zoveel als mogelijk ingericht op extreme buien. Vitale functies (zorg, energie) worden overstromingsrobuust gemaakt. Het hitteplan wordt uitgevoerd.

IV. Volkerak-Zoommeer als sleutelgebied (zoetwaterbuffer)

- **Koers:** Behoud van de **zoetwaterbuffer** voor de regio.
- **Actie:** Het 'zoet perspectief' voor het Volkerak-Zoommeer wordt geborgd, de waterkwaliteit verbeterd (blauwalgbestrijding) en de natuurwaarden versterkt. Ook wordt er ingezet op de optimalisering van de zoetwaterbeschikbaarheid van het meer.

V. Robuuste verbindingen (ecologisch systeemherstel)

- **Koers:** Ecologisch herstel van de **levensaders** van de delta.
- **Actie:** Er worden zachte overgangen tussen land en water gerealiseerd en zoet-zoutverbindingen hersteld (vismigratie). Zo kunnen onze natuurlijke systemen weer ademen.

VI. Dynamische deltanatuur (bouwen met natuur)

- **Koers:** Gebruik de kracht van **water en sediment**.
- **Actie:** Het herstel van (beperkt) getij in de Grevelingen wordt ondersteund. Natuurlijke processen (opslibbing) worden benut om onze schorren en platen mee te laten groeien met de zeespiegel.

Oproep aan de formateur

Wij vragen de nieuwe coalitie om:

1. **Bestuurlijke Doe-kracht:** Niet alleen plannen maken, maar de 'schop in de grond' voor grootschalige pilots en integrale gebiedsontwikkeling.
2. **Middelen:** Actief aanspraak te maken op gebundelde rijksmiddelen uit onder andere het **Deltafonds** voor de 'plus' op de lokale leefomgeving en in te zetten op een **integrale financiering** dat een integrale aanpak ondersteunt.
3. **Samenwerking:** een actieve deelname aan de samenwerking van de **Zuidwestelijke Delta** om de lokale belangen te borgen in landelijke keuzes.

*Hieronder vindt u een kant-en-klaar tekstblok dat direct kan worden ingevoegd in een **concept-coalitieakkoord**. Het is zo geschreven dat het alle zes de focuspunten uit het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050 integreert in één krachtige bestuurlijke paragraaf.*

Concept-tekst voor het Coalitieakkoord 2026-2030

Fundament voor een klimaatbestendige gemeente (Delta 2.0)

"Onze gemeente ligt in de Zuidwestelijke Delta. Om de veiligheid, leefbaarheid en economische vitaliteit van onze inwoners en ondernemers voor de lange termijn te borgen, committeert dit college zich aan de ambities en de aanpak van het **Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta 2050**. Wij kiezen niet voor afwachten, maar voor 'leren door te doen' via de volgende zes strategische focuspunten:

1. **Waterveiligheid als gebiedsopgave:** Wij denken breder dan in 'dijklijnen' en ontwikkelen integrale **dijkzones**. Hierbij koppelen we noodzakelijke dijkversterkingen aan kansen voor landbouw, recreatie en natuurherstel.
2. **Kampioen water vasthouden:** Wij vergroten de **sponswerking** van ons gebied. Elke druppel regenwater telt. Wij stimuleren bodemverbetering en innovatieve technieken voor (ondergrondse) wateropslag om onze zoetwatervoorziening en agrarische sector te beschermen tegen droogte en verzilting.
3. **Water en bodem sturend:** Bij elke ruimtelijke ontwikkeling hanteren wij de 'adaptatiepiramide'. We richten onze fysieke leefomgeving in op **weersextremen**, zoals hevige neerslag ('Limburgbuien') en extreme hitte, met speciale aandacht voor het beschermen van vitale infrastructuur.
4. **Sleutelrol Volkerak-Zoommeer:** Wij zetten in op een **zoet perspectief** voor het Volkerak-Zoommeer als strategische buffer en werken actief mee aan het verbeteren van de waterkwaliteit en natuurlijke land-waterovergangen.
5. **Herstel van de veerkrachtige delta:** Wij herstellen de ecologische veerkracht door het realiseren van **robuuste verbindingen** tussen onze wateren. Wij bevorderen het herstel van zoet-zoutovergangen en vismigratieroutes.
6. **Bouwen met de natuur:** Wij geven de ruimte aan **dynamische deltanatuur**. Door natuurlijke processen zoals opslibbing te benutten, laten we onze kust en schorren meegroeien met de zeespiegelstijging.

Om deze ambities te realiseren, zal de gemeente actief participeren in de brede samenwerking binnen de **Zuidwestelijke Delta.**"